

Na úřadě

„Chtěl bych, aby aspoň jednou dával život smysl“ zasnul se a přejel si rukou po obličejí, prstem omylem zasáhl oko, takže se mu na tváři objevila nechtěná slza.

„Proč?“

„Co proč?“ divil se V.

„Proč by měl dávat smysl?“ opakoval svou otázku J. Netvářil se, že by chtěl znát opravdu odpověď. Stále šel půl nebo krok napřed před svým přítelem.

„Co nechápeš na tom, že chci, aby dával smysl?“ odsekl naštvaně. Zapnul si bundu až ke krku. Chladné počasí podpořil vítr. Začalo poprchat, a tak si nasadil i kapuci. J. si ji nasadil teprve v momentě, kdy vstoupili do budovy úřadu.

„Chápu, že chceš, aby dával smysl. Ale proč by měl?“

V. si pomyslel, že se J. už definitivně zbláznil a v rozhovoru raději nepokračoval. Rozhodl se držet se od něj na úřadě co nejdál, distancovat se. Nechápal, jak s tímhle člověkem mohl trávit tolik volného času. J. byl záhadou. Neznal nikoho jiného, kdo by měl tolik protikladných vlastností a tolik pozic chování. Společného příchodu se V. vyhnul útekem na záchod. Nechtělo se mu. Pomalu otevřel dveře a vkročil dovnitř, přemýšlel, jak dlouho normálně močí. Ve stejném okamžiku za ním vběhl nějaký plešatý pán, přistoupil k jednomu z pisoárů a začal konat svou potřebu. V-mu bylo hloupé se nepřipojit, vybral si jinou, přirozeně tu nejvzdálenější, nádobu, velice pomalu si rozepnul knoflík a zip u kalhot a snažil se k něčemu donutit své tělo. Nic se nedělo. Zatímco automatické čidlo na záchodě už dvakrát samovolně spustilo pokyn ke spláchnutí, V. nevydal ani kapku.

Když V. vešel do chodby před dveřmi úřadu, začal na něj J. hlasitě volat a mávat asi pěti nebo šesti lístky, které si opatřil v přístroji, co určuje pořadí. V. neměl šanci dělat, že ho nezná. Zklamaně se k němu připlížil.

„Proč jich máš tolik? Nestačilo by, kdybys vzal dva?“ zeptal se V.

„Třeba ještě někdo dojde.“

V. rezignovaně zakroutil hlavou.

„Nebo kdyby se mi to hodně líbilo, můžu jít znovu a nemusím čekat,“ usmál se

J.

Do kanceláře vešli oba téměř současně, byla jen otázka vteřin, kdy se J-ho číslo 624 změnilo na velkém monitoru na V-ho 625. Nechuť z jednání umocňovala

depresivní místnost. Přestože venku ještě stále nepadla tma, všechny žaluzie byly zataženy. Uvadlá kytka uprostřed podlouhlého stolu jej rozdělovala na jakési dvě přepážky. Za jednou stál úhledně oblečený mladík, za druhou seděla stařena na rozvrzané židli. Hrála si s brýlemi a nezúčastněně pokynula jednomu z příchozích, aby jí přednesl svoji žádost. K překvapení V-ho se k ní nahnul J. V. měl radost, nechtěl s ní jednat.

„Dobrý den,“ pozdravili oba kamarádi „svého“ úředníka.

„Co chcete?“ zeptala se otráveně stařena.

„Potřebuji práci.“

„Přečtěte si tyto dokumenty,“ automaticky sáhla do šuplíku pod sebou, „jestli splňujete požadavky pro zařazení uchazeče o zaměstnání, práva a povinnosti uchazeče, případně jak se z evidence odstranit. Až to budete mít nastudováno, přijďte znovu. Mezitím si můžete vzít z pořadníku další číslo.“

J. v klidu odešel zpátky na chodbu, počkal, až přeskočí číslo a opět vešel do kanceláře ke stejné přepážce.

„Dobrý den,“ J. ukazoval své číslo, aby potvrdil, že je na řadě.

Stařena se nenechala vyvést z míry a pokračovala v rozhovoru, jako kdyby opravdu věřila, že J. všechny listy, co mu dala, přečetl.

„Jméno, datum narození, nejvyšší dosažené vzdělání, životopis s doporučeními, v jakém oboru byste chtěl pracovat,“ zadržela stařena a očistila si o tmavě fialovou halenku tlusté brýle. Zřejmě je nedokázala mít na očích delší časový úsek.

Zatímco se J. stále usmíval a tvářil příjemně, což dělalo staré úřednici evidentně zle, V. u vedlejší přepážky cítil neklid. Přestože mladík, co mu byl k ruce, vše skvěle vysvětloval a snažil se otázky zlehčit a zjednodušit, nedokázal se soustředit, nemohl odtrhnout sluch od toho, co se děje u druhé přepážky.

„Vzdělání mám jen základní,“ zalhal J., čerstvě odpromovaný učitel. „Chtěl bych dělat něco, kde se nenadřu a vydělám velké peníze. Nemám problémy s úplatky, lhaním ani podváděním,“ přednesl J a nešikovným způsobem na ni nápadně mrkl.

Poprvé se zarazil i do té doby suverénní mladík.

„Já, já, já právě dostudoval; obor učitelství pro střední školy,“ vykotal V. Za tu dobu, co ho zná, by už neměl být ohromen, přesto stál v šoku. Vzpomněl si na jeden večer, kdy spolu a ještě s několika kamarády strávili příjemný chvíle u vína. J. se jim svěřil, že napsal knihu.

„Nechcete někdo přiložit do krbu, začíná to dohasínat,“ prohodil někdo mimoděk.

J. vstal a hodil tam rukopis. Všichni na něj němě zírali, až teprve V. se zeptal: „Proč jsi ji spálil?“

„Říkal, že mám přiložit.“

„Proč jsi ji teda psal?“

„Abych měl čím topit.“

Možná, že ted' chce stejně spálit složitých sedm let studia, pomyslel si V.

Úřednice se lehce předklonila ze své židle, posunula si brýle na čelo a řekla: „Vy jste blázen,“ brýle zase vrátila na své místo a posadila se.

„Já? Já ne,“ divil se J. „Ale ten kluk vedle, tady ten,“ nenápadně naznačoval hlavou a ztišil hlas, aby to vypadalo důvěrněji, „to je blázen. Chce, aby mu dával život smysl.“

„Vůbec nevím, kdo to je,“ snažil se zachránit situaci alespoň pro sebe V.

„Musím Vás požádat, abyste odešel, nebo budu nucena zavolat ochranku,“ zachovala dekorum stařena.

„Chtěl bych mluvit s Vaším šéfem,“ změnil tón a sílu hlasu J.

K překvapení V. i mladíka, který úplně vypadl ze své role, stará úřednice vstala a šla pro nadřízeného.

V. už měl vyřízeno. Mladý úředník pochopil, že V. chce vidět, co se bude dít dál, a tak chápavě něco hledal ve stole, aby prodloužil jeho pobyt. Hledání předstíral spíše více pro sebe než kvůli komukoli jinému. J. prstem setřel prach z rámu jednoho obrazu, dalších dvou mladíků si vůbec nevšímal, se zájmem se rozhlížel po místnosti. Po chvíli se natáhl přes přepážku a přitáhl si nedopitou kávu, kterou nechala na svém stole stát obrýlená úřednice. Jedním douškem ji dopil a prázdný hrnek vrátil na své místo.

„Kdo si mě žádal?“ vešel do místnosti spolu s větou elegantně oblečený muž ve středních letech.

„A vy jste kdo?“ zeptal se stejně kultivovaně J.

„Ředitel této pobočky, a vy budete patrně ten pán, co si vyžádal moji přítomnost. Co byste potřeboval?“ dal si záležet na tom, aby J. poznal, že jím pohrdá. Patrně byl dobře informovaný, co se předtím odehrálo. A i kdyby ne, ze zvyku pohrdal všemi žadateli na pracovním úřadě.

„Ano, sdělil jsem Vaší podřízené, že bych chtěl dělat něco podobného jako vy. Mám na to potřebné charisma, inteligenci a zkušenosti. Například už jako malý jsem hledal dárky na Vánoce ve skříních, v páté třídě jsem úspěšně ukradl krabičku lentilek a několikrát se mi povedlo zamlčet rodičům špatné známky ze školy. Načež mi paní sdělila, že jsem blázen. To se mě hrubě dotklo. Myslím, že je dost neschopná. Nenápadně jsem ji naznačil, že bych ji podplatil a jí to snad ani nedošlo. Mimoto pije příšernou kávu,“ dal si záležet na každém slově. Úřednice si nyní všimla prázdného hrnku.

„Vy mi chcete říct, že jsem zloděj a lhář?“

„Ano.“

Ředitel na nic nečekal a udeřil loktem J-ho zlostně vší silou do obličeje. J. se okamžitě složil na zem, ale vzápětí hbitě vstal.

„Ježíši Kriste, nestalo se Vám nic?“ ptal se starostlivě J. „Nějak jsem Vás trefil hlavou do lokte. Moc se omlouvám,“ a spolkl krev.

Ředitel pobočky se na J-ho chvíli zmateně díval a pak ze sebe vysoukal: „Líbíte se mi.“

Odvedl si J-ho do své kanceláře. Stará úřednice zasedla rutině na své místo a zmáčkla tlačítko, díky kterému přeskakovala čísla z pořadníku. Protože se delší dobu nikdo nedostavoval, bouchla do něj ještě jednou. To zopakovala asi třikrát nebo čtyřikrát, pokaždé z větší razancí, dokud nedošel další člověk. Mladík u druhého pultu ztuhl a delší dobu se nehýbal, snad si přehrával, co se právě stalo. Hluboce se nadechl a rozloučil se s V., poté utřel krev z podlahy a i on zmáčknul kouzelné tlačítko.

V. čekal na chodbě na svého kamaráda. *Co se asi odehrává mezi J. a ředitelem?* Ptal se sám sebe. Kvůli nervozitě si nemohl ani číst, a tak jen zběžně prolistoval časopisy a letáky, co ležely na malém stolku na konci chodby. Asi po půl hodině konečně spatřil J-ho stín. Netrpělivě mu vyskočil naproti a řval: „Tak co? Tak co? Co se stalo?“

J. jenom mávnul rukou a usmál se: „Řeknu ti to pak.“

J. celou cestu na tramvajovou zastávku mlčel a V. se neodvážil znovu zeptat. V přeplněné tramvaji se oba s chutí zaposlouchali do rozhovoru dvou holčiček.

„Vidíš něco?“ ptala se jedna.

„Nevidím,“ odpověděla druhá.

„Já vidím trochu skrz sebe. Asi jsem duch,“ zajásala radostně. „A na druhé straně vidím jenom takový tečky, ale ven ne.“

J. se zájmem obracel hlavu tam, kam děti ukazovaly, jediný z celé tramvaje se nechal strhnout. Ostatní, pokud si chtěli ověřit zjištění mladých slečen, otáčeli hlavu velmi opatrně, tajně.

Když se na jedné z nejméně frekventovaných zastávek tramvaj vyprázdnila, chlapci se posadili. Mlčeli.

„Asi jsem udělal chybu. Odmítl jsem pracovat pro...“ nedořekl větu, kterou začal nečekaně sám od sebe J.

„Cože?“ ptal se nechápavě V. J. jen pokrčil rameny. Tvářil se úplně jinak, než celý den. Byl smutný. Měl hlavu přitisknutou na studeném okně a snažil se zaostřit, co nejdále do tmy.

„A proč jsi hrál to divadlo? Já si už fakt myslel, žeš to tak měl naplánovaný,“ znovu přerušil ticho V. „Proč jsi to teda dělal?“

„Bojím se žít, nechci se zařadit do každodenního stereotypu obyčejného života,“ J. vypadal, že bude plakat.

„Co?“

„Když začnu žít, umřu. Nechci umřít.“

„Víš, někdy mi připadáš jako jeden z nejnórmálnějších lidí, co znám,“ řekl smířlivě V.

„Že jo?!“ radostně vyjekl J podobně jako ona malá holčička o pár zastávek dřív.

Zase nevěděl, co si o něm má myslet. Vystoupili z tramvaje a šli směrem k domovu. J. se rozhlédl po nástupišti a všiml si k nim zády otočené slečny hypnotizující očima velké hodiny, pravděpodobně očekávala svoji tramvaj. Nenápadně se k ní netušící holce přiblížil a oběma rukama, každou z jedné strany, jí dloubl pod žebra. Slabý výkřik a leknutí vystřídala za zmatené oněmění. J. se ani nezkoušel omluvit nebo vymluvit se na mýlku, prostě pokračoval dál v cestě. Než si slečna uspořádala v hlavě, co chce J-mu říct a jak mu vynadat, J. zmizel z dohledu. Rychlým krokem šel vstříc životu, nešlo zpomalit, i když se všemožně snažil. Umřel.